

"אזרך חנינה לאיליאס כט"

יום חמ"נ ה'תב"ה
ביבון טאג:

(ע) איה ברכאת נ'

ד. רבינו יוסי אומר, ביה"ש כהרף עין זה נכס ות יוצא וא"א לעמוד עליון. ונאה לthan רם במלוקת רבינו יהודה ורבינו יוסי, אם יש לעמוד על זמן בין השמשות, או שאין שיעור מושג כלל לבין המששות. ויל"ע"פ דברי חז"ל במדרש, "וירקא דילא" לאור יום אלו מעשיהם של צדיקים, ולהוחש קרא לילא אללו מעשיהם של רשעים". והנה בחובת הלבבות² חקר אם יש במציאות עין ממוצע בין המששות, מהשה המצואת בעיניהם ממוצע כלל, שהרי ההכרה הוא מכלל מעשה המצואת, והמורhor נכנס בשער האסור. אמונם יש לדון בדבריו זיל. ומדובר הראב"ד בשער הקודשה שבספר בעלי הנפש, משמע שיש מציאות ג"כ לדבר של רשות. ויל"ע"כ שהוא רמח ג"כ בעינן מלוקת הטבעית, שכיוון שליליה רומו למעשיהם של רשעים ויום למשיחם צדיקים, א"כ בין המששות, שהוא המוצע בין יום לליליה, רומו על עניין הרשות. ורבי ס"ל שיש במציאות עניין רשות כדעת הראב"ד, עיל"כ נתן הוא ג"כ שיעור מוגבל לבין המששות, ור' יוסי ס"ל שאינו במציאות בפועל דבר של רשות, שאינו לא מעשיהם של רשעים ולא מעשיהם של צדיקים, כ"א בכח, עיל"כ א"א לעמוד עליון, ונדר זה ג"כ א"א לעמוד על זמן מורגש, שאינו מן היום ומן הלילה.

ומלאחר שתזכיר בז' נמצאו שבל מעשי בני הארץ, לא יצא מתקבָל, הם או בגדר מצונה או בגדר עברת. ובאזור נתקבר הוא, כי כל קעוצה מעשה, אינה שיחיה, אם הוא בגדר מצונה, בניו הוא מעשה טוב, ואם אין קארם עולשה אותו, לקרוות שיש לו את תיכלה למלא את חובהו, בניו הוא עובר על מה שצוהו הבורא. — וכן מי שעובר עבירה הוא חוטא, ואם אין עובר על עבירה, בניו הוא צדיק, אם אין הוא עובר על קח מתחזק רצאתה, כמו שאמר הפתוח במתוך (קהלים קיט ג): אף לא פעלו עולחות בדקבי סלכה. — ואם הוא עולשה את אמת הפעלות היפותיות, שאנו לא בגדר מצונה ולא בגדר עברת, אם הוא עולשה אמתה בצדקה שkolah ונכונה, הוא צדיק, כמו שנאמר (קהלים קיב ח): טוב איש חונן ומלונה יבלכל דבורי במשפט וכו'. ואם הוא מוסף על הפטה בקדחת, הוא כמעט בעבודת קבונא, מפני שהה קביה לידי דקרים שהאללים אסר אוקם. ואם הוא פותח מהפהה קתינית, למרות שיש בקהלתו להוציא למזהה זו, ובנותו ליפר את נפשו כדי להריגלה לעובdot ה', ול解脱 בטהותיו כדי להקניב אל קאלקים, או כדי לפרש מהעולם הזה ולנטות לקרים הקיימות אותו אל קעולם נטא, הרי הוא צדיק, ומפעשה שלו טוב, ואם אין הוא עולשה זאת לשם שמים, אלא מתחזק קמנחות, או כדי להשיג על-ידי זה בכבוד, הרי הוא כמעט בעבודת האללים, ומהפעשה שלו רע.

הרי שמעשי בני ארם נחלקים או טוב או רע. ובעל השכל, השוקל את מעשיו בשקול זה לפניו שהוא עולשה אוקם, ובזקן אוקם במיטב מוחשבתו וכמ' הקברתו, הוא פוחר מהם את הפטוב ומניח את הsharp. כמו שאמר ר' ר' נפלך עליינו השלום (קהלים קיט ט): חשבתי דרכי נאשיכה רגליך אל עדותיך, שמי ולא מהמתהתי לשמד מצוחיך.

והראיה כי מה שהזכיר הוא ברור, שבל פולחה היה או טובה או רעה, היא מפה שאמר שלמה המלך החכם (קהלת יב יד): כי את כל מעשיהם קאלהים יבא במשפט על כל נעלם אם טוב ואם רע. הרי שבל את המעשיהם כלם פחות "טוב" או "רע", והוא שדבר שדרפני, שבל המעשים הם או בגדר "טוב" או בגדר "רע".

(ח'ב' ה'זב'ה)
ח'קן נ' י' שער א' ע' ג' נ' נ'

פרק ט. בָּבָאוֹר מִפְסִידִי הַזְּרִיזוֹת וַהֲרִיךְקָה

מהם

(ע' א' ברטראן)

כא. גודל הננהנה מגיע כפו יותר מירא שמים. דאילו בנהנה מגיע כפו כתיב "יגיע כפיק כי תאכל אשיך וטוב לך" ואילו בירא שמיים כתיב "אשר איש ייא ד'" ואילו "ויטו לך" לא כתיב. ההרגשה המועליה של נהנה מגיע כפו היא היותר שלמה וטובה של כל ההרגשות המוסריות שבאדם. כbh היהות קוקה בטבעו של אדם ההרגשה הטובה, שכןון שהו תפשי בפעולותיו יוכל ע"י חירצותו להשתלים בעצמו בכינינו, אין מהרואי שישב בחובוק ידים ויחפרן שאחרים יעש עבورو. וגם על ההשגחה האלקית רDOI שיקבע בנפשו שלו אתה להיות סומך כ"א بما שאין ידו מגעת להשתROL בעצמו. כbh כל מה שיין מגעת, זהה השלמות שהשפיעה ההשגחה האלליhn לthan לו כה לעשות חילו, כדי שייהי בידו טוכו. הכה המוסרי הזה יוביל את האדם אל רוממות מעלהו, כי ישתווק ג'יכ להשתלן בתורה בחכמה ובמעשים טובים, הכל כדי להיות נהנה מגיעו ולא יצטרך להיות מהניזונים מצדקה, ותוריכתו למלות רמו יותר מההרגשה של יראת שמיים המופשטת, שף חמריצה לאחח בעבורה, אבל יכול להסתפק כמה פעמים במעינו השתרלות, ולצאת ידי חוכותיו ברעיזות טוכים וקדושים הממלאים לבבו. ובאמת עיקר נעם העוה"ב הוא התאהה מיין כפו, שוווי השלמות האמיתית והטובה השלמה שידוע באמצעותה לייצרה, ע"פ שהאדם אין מרגיש אותה בשלמותו ע"כ ביראת שמיים נאמר "אשרי איש ייא את ד'", שהוא שרו דבר מORGASH בנוומו, כן שלמות יראת ד' היא דבר שיזוכל האדר להרגיש נועמה ויקורתה. אבל היתרון של נהנה מגיע כפו, שהשלמות האמיתית שהוא משלים העליון של החכם שהוא טוב מצד שהוא מסכים להיוור העליון של החכם האלית. ע"כ זהה באמת טובת עזה"ב, שם מכיריהם מה הוא הטובה האמיתית. ע"כ מהות הטובה שנמשכת מצד יראת שמי היא הטובה של העוג המורוש, שאע"פ שהיא בתכלית המועלן אבל מ"מ היתרון שבת הוא מצד העוג, א"כ הוא דומה לאוש של עזה"ז. אבל הטובה שבאה מצד המדה הקדושה של אהבת הנהנה ודוקא מגיע כפו, ולהשתלים מעיל ייזו, היא תלוי בחלה הטוב האmittiy של עזה"ב, שם אך שם יוכר הodo זו השלמו ויש לנו לודעת שכין שזאת המדה של נהנה מגיע כפה היא בהיותה מגעת לקץ גבולה, היא כוללת כל חמורת המועלן ע"כ היא נכבדה מאד גם בהתחלה. וDOI ליקר וכבוד הodo האיש שקנה מדה טוכה זו לנפשו גם בהתחלה התקנו לפרש גוף ונטשות ביתו מעמל نفسه בذرק ומשרים. והמד הזאת תרוממהו אל על לפיה ערכה הנשגב ג'יכ, באוצר החמי המוסריים בדרך ד'. כי כה היושר שיש בההרגשה הטוביota, היא יסוד כל המורה כולה. וזה חילק אדם מאל להיות ניד ע"פ מעשיו בחירה חופש, ותכליות ירידת הנשמה והסתובב בכחות הגוף. שההשתROLות הנמרצת הזאת נקראת כפי חמי הבריחה מהמא דכיסופה. ותוכנן הדבר הוא שהטובה האמיתית היא להיות נמצוא ומונגה, ע"פ קו היושר האmittiy, שהוא הצה האללי.

הגה מפסידי הזריזות, הם הם מגדייל העצלה. ותגוזל שבכלם, הוא בקשות המנוחה הגופנית וشنאת הטרה ואהבת העדינים בתשלום כל תנאיםם. כי הפה אדים פות, וזה שתקבב עליו העבודה לפני פרואו כבד גדוול. כי מי שירצה לאוכל אכילהותיו בכל היישוב והמנוחה, ולישון שנותו בלי טורך, וימאן ללקת אם לא לאו, וכיוצא בדברים

פאלת, הנה יקשה עליו להשכים לבתי בנסיות בפרק, או רקאר בסעדתו מפני תפלה המנחה בין העربים, או לצאת לדבר מצוה אם לא הייתה העת ברורה, כל שמו למהר עצמו לדבר מצוה או למלמוד תורה. וכי שמרגיל עצמו למינאות תאלת, איןנו אדון בעצמו לעשות הפקה זה כשיירצה, כי כבר נאסר רצונו במאסר החרgel הצעשה טבע שני.

ואמנם צרייך שיעזע האדים כי לא למנוחה הוא בעולים הזה, אלא לעמל וטרת. ולא ינהג בעצמו, אלא מנהג הפעלים העושים מלאקה אצל משכיריםם, ובכענין מה שריה אומר ונמי"ס "אגירי דיומא אן", וכדריך יוצאי האבא במערכותיהם אשר אכילתם בחפותן ושנתם עראי ועומדים תמיד מוכנים לעת קרב. ועל זה נאמר לאגיא א' כי אדם לעמל יולד.

(כטיאת ישאי)